

- Towarzystwo Powstańców i Wojaków „Straż” (komendant Zarządu Okręgowego)
- Stowarzyszenie Polsko-Francuskie (prezes)
- Pomorskie Towarzystwo Opieki nad Dziećmi
- Tymczasowy Komitet Organizacyjny Pomorskiego Instytutu Naukowego (planowanego przyszłego uniwersytetu)
- Towarzystwo dla Badania Historii Ruchu Niepodległościowego na Pomorzu (sekretarz)

bibliofil

Tadeusz Pietrykowski był **miłośnikiem książki, bibliofilem**. Księgozbiór jego liczył w 1939 roku **10 tysięcy egzemplarzy**. Zbierał dzieła dotyczące historii polskich Ziemi Zachodnich i Śląska, ponadto obrazy, portrety, grafiki, ekslibrisy a także naczynia z grobów pradziejowych. Ten wielki zbiór został w czasie II wojny światowej niemal całkowicie rozproszony.

Był **współzałożycielem i działaczem** dwóch towarzystw bibliofilskich - w 1926 roku toruńskiego **Towarzystwa Bibliofilów im. Joachima Lelewela** i w 1937 roku **Śląskiego Towarzystwa Miłośników Książki i Grafiki**.

pisarz i publicysta

Tadeusz Pietrykowski pisał bardzo dużo, był **autorem przeszło 270 artykułów**, wielu bardzo obszernych, wymagających badań archiwalnych i napisanych z głęboką erudycją, oraz **autorem kilkunastu książek**, w tym pierwszej monografii Kcyni **„Z przeszłości Kcyni, z okazji 666 rocznicy założenia miasta”**

1940 ofiara zbrodni katyńskiej

We wrześniu 1939 r. Tadeusz Pietrykowski kieruje ewakuacją Sądu Okręgowego z Katowic do **Tarnopola**. Tutaj zostaje aresztowany przez sowietów. Dalsze jego losy są nieznane. Jego nazwisko jest na liście ukraińskiej zawierającej nazwiska zamordowanych polskich oficerów na terenie dzisiejszej Ukrainy. Być może jest pochowany na miejscu mordów sowieckich w **Kijowie-Bykowni**. Dziś jest tu **Polski Cmentarz Wojenny**.

Tablica pamiątkowa na ścianie kościoła pw. WNMP w Kcyni

100. rocznica wojny polsko-bolszewickiej
80. rocznica zbrodni katyńskiej
Spacer z historią, 24.08.2021 r.

Tadeusz Pietrykowski 1895-1940

prawnik, miłośnik historii, bibliofil, działacz społeczny

Szkolne Koło Krajoznawczo-Turystyczne przy SP w Kcyni
Kcynia 2020

1895

Tadeusz Pietrykowski urodził się 14 października 1895 roku w Gorzycach koło Kcyni w rodzinie kupca Franciszka i Anastazji ze Stefańskich. Około 1901 roku rodzina Pietrykowskich przeprowadziła się do Kcyni. Tutaj Tadeusz podjął naukę w szkole miejskiej.

1908-1916 gimnazjum

Od 1908 roku jest uczniem niemieckiego **gimnazjum w Nakle nad Notecią**:

- Jest jednym z inicjatorów utworzenia nielegalnej organizacji – **Towarzystwa Tomasza Zana** – którego celem jest opór młodzieży polskiej przeciw germanizacji i ograniczaniu kultury polskiej oraz działalność samokształceniowa.
- W ramach towarzystwa prowadzi **tajną drużynę harcerską**, z takich drużyn wyłoniły się później Polskie Drużyny Strzeleckie.
- W latach 1915-1916 jest prezesem Towarzystwa Tomasza Zana.
- W 1915 roku członek komitetu redakcyjnego nielegalnego miesięcznika kulturalno-literackiego TTZ „Sztandar”
- Kierownik tajnej nauki w oddziale TTZ w Kcyni.

1916-1917 studia w Berlinie

Po maturze w 1916 r. Tadeusz Pietrykowski podejmuje studia na wydziale filozoficznym **Uniwersytetu Fryderyka Wilhelma** w Berlinie, które zmuszony jest przerwać, jako obywatel pruski zostaje wcielony do armii pruskiej i wysłany na front prusko-francuski.

1917-1918 uczestnik I wojny światowej

Jako **żołnierz armii pruskiej** 7 lipca 1917 roku zostaje skierowany w charakterze tłumacza do komendantury wojskowej w Lille w okupowanej przez Niemców Francji.

Następnie bierze udział w walkach na froncie w północnej Francji i w Belgii. Swoją podróż na froncie opisał później w wydanej w 1933 roku książce „Moje wspomnienia z Lille z czasu okupacji niemieckiej 1917-1918”.

1918-1919 powstanie wielkopolskie

17 grudnia 1918 roku Tadeusz Pietrykowski wraca z I wojny światowej do domu w Kcyni. Bierze, wraz z ojcem Franciszkiem i bratem Wincentym udział w oswobodzeniu Kcyni w noc sylwestrową 1918 roku:

- ❖ 1 stycznia 1919 roku wstępuje w szeregi powstańcze i zostaje mianowany **komendantem Kcyni**.
- ❖ W lutym otrzymuje awans na kaprała, z początkiem kwietnia zostaje **adiutantem dowódcy batalionu kcyńskiego**, a 27 kwietnia **adiutantem dowódcy 1 batalionu w 9 pułku strzelców wlkp.**

- ❖ 1 czerwca awansowany na stopień sierżanta i skierowany na kurs dla podoficerów.
- ❖ Od lutego 1920 roku, po zdaniu egzaminu oficerskiego, wraca jako **podporucznik** na stanowisko **adiutanta w 67 pułku piechoty** (dawny 9 pułk strzelców wielkopolskich).

1920 uczestnik wojny polsko-bolszewickiej

W kwietniu 1920 roku 67 pułk piechoty zostaje skierowany na front litewsko-białoruski:

- ✚ Pietrykowski pełni funkcję oficera sądowego, a od sierpnia 1920 r. zostaje **adiutantem pułku**.
- ✚ 16 sierpnia pod Nasielskiem zostaje **ranny** w ramię.
- ✚ 8 stycznia 1921 r. odznaczony **Krzyżem Walecznych**.
- ✚ Wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej zawarł w wydanej w 1926 r. książce pt. „Odwrót”.

1921-1924 student Uniwersytetu Poznańskiego

W 1921 roku, urlopowany z wojska, podejmuje **studia prawnicze i ekonomiczne** na Uniwersytecie Poznańskim.

W czasie studiów aktywny **działacz korporacji akademickich**.

1924-1939 prawnik, sędzia, prezes sądu

W 1924 roku, po ukończeniu studiów, Tadeusz Pietrykowski otrzymuje pracę w Toruniu i zalicza kolejne szczeble kariery zawodowej:

- **aplikant sądowy** w Sądzie Powiatowym
- od 1926 r. **sędzia Sądu Powiatowego**
- od 1928 r. **sędzia**, później **wiceprezes Sądu Okręgowego**

W 1937 roku zostaje przeniesiony do Katowic i mianowany **wiceprezesem**, a w 1939 roku **prezesem Sądu Okręgowego**.

działacz społeczny

Członek Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. Józefa Codrowa w Kcyni:

- jeden z inicjatorów budowy pomnika poległych powstańców na nowym cmentarzu w Kcyni
- od 1922 r. członek honorowy kcyńskiego oddziału Towarzystwa Powstańców i Wojaków

Działacz bardzo licznych organizacji społecznych w Toruniu:

- Towarzystwo Bibliofilów im. Joachima Lelewela (współzałożyciel, sekretarz)
- Towarzystwo Naukowe w Toruniu
- Konfraternia Artystów
- Związek Pomorski
- Związek Oficerów Rezerwy (prezes koła toruńskiego)